

GÚBIES DE LA VALL FIGUERA

Baix Ebre

Del Toscar a les Gúbies pel Coll de la Vallfiguera i retorn pel Mas del Patut

Distància	11,6 km
Desnivell acumulat	645 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	2 de novembre de 2013
Cartografia	ICC / Ed. Piolet. El Port (1:30000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=5589234

Les gúbies son unes gorges càrstiques de gran espectacularitat. L'aigua ha esculpit al fons de la Vallfiguera un estret passadís de verticals parets que amiden unes quantes desenes de metres d'alçada. És un indret corprenedor, una meravella geològica, al bell mig d'un congost feréstec i solitari.

Hi ha diverses formes habituals d'anar-hi:

- Pujant per la Vall Cervera
- Baixant pel GR i pel salt del Ximenot
- Pels Forat de la Costa (el Caragol)

Nosaltres hem escollit un itinerari circular des del Toscar que ens permet recórrer pràcticament tota la Vallfiguera (o Vall Figuera) des de la capçalera fins a la Vall Cervera.

Els camins son ben fressats i senyalitzats en bona part (GR, alguns indicadors, fites,...), malgrat que els mapes no els reflecteixen fidelment. El tram més delicat és el que segueix la llera del torrent on, sense poder-lo considerar difícil, si que cal esmerçar-hi l'atenció.

Podeu escurçar força l'itinerari prenent una drecera a partir del Mas d'Atans.

Totalment desaconsellable en època de pluges o previsió d'haver-n'hi.

Nota:

Tingueu en compte que la cobertura de GPS a les gorges sovint resulta pobre i pot induir a l'error. Per aquest motiu les lectures d'alçada dels punts del track poden diferir sensiblement de la realitat. La seva posició però, s'ha corregit manualment sobre mapa topogràfic (1:5000) i ortofotomapa de l'ICC per tal de minimitzar el marge d'error.

Santa Magdalena (490m)

Sortim de los Xorros, la cabalosa font davant l'ermita, seguint els senyals del GR-171 (Santuari de Pinós a Refugi del Caro) continuant la pista per la que hi hem arribat. L'abandonem aviat per virar 90° a la dreta (rètol indicador Refugi de Caro) revoltant una casa que deixem a mà dreta. El corriol és ben fressat, però n'hi conflueixen altres. Els senyals –sovintejats– ens menen pel correcte vers el S. Obaga ombrívola on hi predomina el pi roig i la boixeda. Fins al coll serà així.

Cruïlla (570m)

Rebutgem un corriol a mà esquerra (1), ben fressat i fitat. Anem a la dreta. El camí conserva trams empedrats. A l'esquerra veiem un avenc. Curtes llaçades per encarar el fort pendent que es modera quan virem a SE. El bosc s'esclarissa i a l'esquerra una talaia ens permet contemplar el Toscar, tot el barranc de la Conca i Alfara de Carles als peus de les Rases del Maraco i la Moleta.

Coll de la Vallfiguera (855m)

Hem cobert la major part del desnivell. A la dreta s'insinua un caminó (2). Continuem recte seguint els senyals del GR per fer després un gir de 90° vers el S. Canviem de vall i paisatge. Deixem enrere l'obaga del Barranc de la Conca per introduir-nos al solell de la Vallfiguera i el boix cedeix terreny a l'alzina, al menys

durant bona estona. Davallem lleugerament. A l'esquerra del camí surt un corriol (senyals de pintura) que en pocs metres ens deixa als bassis.

Bassis de la Solana o Negrotler (830m)

Una deu minsa però constant alimenta un gran com. Retronem al camí.

Podem albirar tota la Vallfiguera, tancada a migdia pel cordal entre el Tossal de la Reina i la Punta de Farrúbio.

El nostre camí ens menarà resseguir a mitja alçada l'alta conca de la vall passant d'un vessant a l'altre.

Si ens hi fixem be, albirarem a l'altre vessant el camí per on davallarem a les Gúbies: just als peus del Tossal de la Reina, vora la fondalada del Racó del Salt del Ximenot.

Fites (860m)

Poc abans d'una talaia, bon mirador de la vall, fàcilment identificable pel tronc d'un gran pi mort, unes fites a l'esquerra del camí assenyalen un poc definit baixador.

Uns metres abans n'hem localitzat unes altres en el mateix sentit (3).

Som al punt més alt de l'itinerari. Continuem camí en direcció a l'evident fondalada que tenim vers el S per on baixa el torrent.

Torrent de la Vallfiguera (850m)

Habitualment sec. Però pot baixar molt cabalós en èpoques de pluja. És força concorregut pels aficionats al barranquisme (4). Rebutgem un ben definit camí que, per la dreta, s'enfila cap als Bassis de la Vallfiguera i el GR-7. Seguim encara el GR-171, ara pel vessant obac de la vall, vers el NE, durant un curt tram.

Deixem el GR-171 (865m)

Deixem el GR que, per la dreta i vers el S, s'enfila cap a la carretera al Caro. Continuem davallant per camí ben definit (fita) vers el SE.

Corriol (795m)

Rebutgem un corriol prou definit que baixa a mà esquerra. Continuem davallant, revoltem un replec i anem a entaforar-nos al Racó del Salt del Ximenot (5). Les Gúbies estan just sota nostre, fondalada avall.

Continuem camí, sempre ben definit fins a la propera cruïlla.

Sender al Caragol (745m)

Petita estaca metàl·lica amb rètols ens senyala el camí de baixada a les Gúbies i el que, a mà dreta, puja a la carretera al Caro, al punt conegut com el Caragol (6). Deixem aquest i continuem en franca baixada per l'esquerra fins abastar el Pujador de les Gúbies (que per nosaltres serà baixador). És una canal força rosta però, per sort, te bons agafadors, tants petris com vegetals. Amb tot cal extremar-hi la precaució. En acabar la baixada anem a parar sobre un planell.

Pla dels Llarers (605m)

Petit planell herbat que contrasta amb l'abruptesa de l'entorn. Llarer (de llar), carbonera. El seu sòl conserva encara evidència d'aquesta activitat.

Estem encaixonats, envoltats d'altres parets verticals. La vegetació, considerable, s'arrapa tant a la llera com als espadats. La llera, seca, és un caos de blocs de tota mida, còdols i grava.

Una altra estaca metàl·lica retolada ens indica que trobarem les gúbies torrent amunt.

Fites escadusseres ens guien per entremig del caos. En un tram que pot semblar més difícil de travessar, un oportú punt vermell ens indica per on fer-ho amb una curta i fàcil grimpada.

No caldrà recórrer més que uns centenars de metres per abastar l'entrada a les gúbies, la part més espectacular de la gorja que podem recórrer a peu.

Gúbies de la Vallfiguera (625m)

Les gúbies son unes gorges càrstiques de gran espectacularitat, esculpides al fons de la Vallfiguera. Conformen un estret passadís –hi ha punts on podem abastar de banda a banda allargant els braços– de verticals parets que amiden unes quantes desenes de metres d'alçada. En resum, una corpredora meravellosa geològica.

Els primers metres avançarem sobre grava, després sobre blocs. Generalment el recorregut senderista s'acaba en un toll on hi ha instal·lat un passamà de corda. Un bloc encastat barra el pas.

Emprenem el camí de retorn des del Pla dels Llarers. No ens cal remuntar el Pujador de les Gúbies sinó que, guiats per senyals de pintura blanca i fites, anem torrent avall. Comencem baixant pel marge esquerre, lleugerament separats de la llera, per a entrar-hi després i caminar-hi durant un bon tram. Anem esquivant el caos de blocs de tota mida que s'hi ha anat acumulant. De tant en tant ens ajudem amb les mans per superar curtes desgrimpades. Quan ens sembla que l'obstacle és massa gran, fixant-nos-hi bé, localitzarem fites que ens ajuden a esquivar-lo, sempre pel marge esquerre.

Quan estem a punt de superar els espadats que encaixonen la vall, un cúmul de blocs sembla que ens obligui a fer una desgrimpada considerable. Altre cop unes discretes fites ens assenyalen un incipient corriol que, pel marge esquerre, ens va apartant de la llera. En rebutgem un altre a mà dreta que ens hi retornaria i continuem recte ja per camí ben definit i terreny obert i franc.

Durant tot aquest tram hem observat diversos exemplars de figuera que justifiquen l'origen del topònim.

Pla de l'Estremera (485m)

Cruïlla de camins. El de la dreta ens menaria baixar en direcció al mas del Binso (o Bitzo) i cap a la Vall Cervera. Prenem el de l'esquerra, vers el N primer i el NE després. Per terreny planer perdem alçada suaument.

Mas de l'Atans (450m)

Després de deixar a mà dreta les ruïnes del mas, poc més enllà sembla que el camí giri a dreta i vagi a passar per sobre d'una antiga feixa. Continuem per l'esquerra travessant unes marjades vers el N.

Drecera (457m)

Seixanta metres més amunt unes fites assenyalen un corriol que, a l'esquerra, s'enfila entre marjades. Per aquí podem escurçar considerablement l'itinerari, travessant l'esquenall que tenim davant (150m de desnivell) i davallant pel cantó del Barranc de la Conca fins a una pista que ens deixa molt a prop de Santa Magdalena (7).

Marxem per la dreta vers el NE pujant suaument.

Mas del Patut (465m)

En estat ruïnós. Hi passem pel costat i marxem vers el N fins als Erms dels Castellassos (o Pla dels Castellassos) on girem a NW, entrant ja a la vall del Barranc de la Conca. Després virem a W, passem pel costat d'un com, i aviat podem albirar les ruïnes encinglerades del Castell de Carles, a l'altra banda del barranc. Sempre per sender ben fressat que acaba abocant-nos a un camí carreter. Seguin-lo entremig de masos i xalets retornem al Toscar.

- (1) Camí alternatiu al GR que mena a un punt intermedi entre el coll de la Vallfiguera i els Bassis de la Solana. Mireu-vos [aquest itinerari](#) de n'Antoni Fuster.
- (2) Pel que hem llegit, mena vers W prop de la Roca Pintada. Però resulti difícil de seguir per la malesa.
- (3) En aquest punt solament es pot tractar d'accessos a la llera del torrent.

- (4) A la dreta, torrent amunt, hi ha el tram superior. Torrent avall el tram normal.
- (5) Equipat també per a la pràctica del barranquisme. La baixada enllaça amb la de la Vallfiguera.
- (6) Desviant-nos del camí al Caragol per una sendera, ens podem atansar a la part superior del Salt del Ximenot.
- (7) Aquesta drecera no apareix al mapa excursionista i tampoc n'havíem trobat cap referència. En veure-la ho hem revisat al mapa topogràfic de l'ICC on si que hi ha dibuixat el camí. Sobre l'ortofotomapa s'observa un sender ben definit.